

CLOSE/UP

DET PERFEKTE MENNESKE

»Det perfekte menneske« af Jørgen Leth vakte på kortfilm-festival'en i Oberhausen ikke så lidt opmærksomhed og blev tildelt en flot pris. Filmen er da også konsekvent anderledes fra hvad der laves af kortfilm herhjemme, den er hverken dokumentarfilm, novellefilm eller sjasket eksperimentalfilm. »Det perfekte menneske« er en logisk gennemført film à these, hvor Leth forstørrer nogle af sine temaer fra digtsamlingen »Lykken i Ingenmandsland« op på lærredet. *Kosmorama* stillede fem spørgsmål til Jørgen Leth.

– *Kunne De selv tænke Dem at være det – perfekte menneske?*

Ja. Kunne De ikke? Jeg ville gerne være et perfekt fungerende menneske blandt perfekte medmennesker i et problemfrit socialt samspil. Plastichjerte, båndhjerne og vinylhud ville givet gøre livet mindre besværligt: ingen kommunikationsproblemer, ikke noget kludder med følelser. Men indtil da: længsel efter en bedre tilpasset sensibilitet – og undersøgelse af mulighederne for at blive dygtigere til at leve, dvs. orientering udad, ud i miljøet, og justering indad, ind i personligheden.

– *De hentyder til reklamens verden. En film som »Det perfekte menneske« var utænkelig for ti år siden, da man ikke kunne tillade sig i den grad at flirte med poppen«. Hvad er der sket i de sidste ti år? Kan filmkunsten lære af reklamefilmen?*

Reklamens verden interesserer mig, fordi den er en syntetisk virkelighedsmodel. Alting er over-skueligt i den. Alting er overflade. Jeg kan godt li' at betragte overflade og røre ved overflade, og dernæst får jeg lyst til at undersøge den. Til sidst prøver jeg at lave overflade selv.

Det er der faktisk ikke noget originalt i. Jeg vil heller ikke lægge vægt på det polemiske i at tage reklamefilmen alvorlig. Jeg gider simpelt hen ikke diskutere med »kulturradikalismen«. Dens problemstillinger skulle være udlevede.

Jeg synes bare feltet er frit. Man kan tage hvad man har brug for. Der er dog det gode, tror jeg, i de senere år, at en større relativitet accepteres i bedømmelsen af forskelligartede udsagn om mennesket og livet. Poppens gælder også. Det medfører accepten af en mere fleksibel individualisme. Man står her den ene dag, og der den næste. Man tager hvad man har brug for og lader resten ligge. Jeg interesserer mig i dag for det og det, i morgen for noget helt andet. Det kan der bygges en imponerende filosofisk overbygning på, og det er gjort. Den kan man så også vende ryggen. Men – en ting har reklamefilmen i al fald, som »filmkunsten« i Danmark ikke har: en fantastisk primitiv glæde ved at være – film.

– *Hvad er forholdet mellem Deres lyrik og Deres filmarbejde?*

Det er gensidigt inspirerende. Jeg ønsker at nå til at kunne behandle filmens sprog lige så ekstremt skematisk og lige så uhæmmet sanseligt som en poet ordenes sprog. Jeg ved godt, at dyden ved mange fremragende film er deres naivitet i kunstteoretisk og filosofisk henseende, men når man selv har mistet modommen i en anden genre, så er det umuligt at komme skyldssren til filmen.

– *Arbejder De på en langfilm? Kan vi snart vente, at De springer ud på det dybe?*

Ja, jeg tager tilløb en gang til.
– *Hvilke filminstruktører sætter De mest pris på, føler De Dem mest i familie med?*

Dreyer, Pasolini, Godard, Warhol, Corbucci. Egenskaber jeg sætter pris på: Nysgerrighed, passion, patos, arrogance, religiøsitet, monomani (skyklapper) og det modsatte: orienteringsevne (antenne) samt sentimentalitet og kynisme.

H. S.

UP TIGHTS

Den amerikanske negers stilling i både dagens og fortidens USA skal nu for alvor frem på det hvide lærred. James Baldwin arbejder på et manuskript til en delvis bio-

grafisk film om den myrdede negerleder Malcolm X, og med Stuart Rosenberg som instruktør. Negerfotografen Gordon Parks skal for Warner Bros./Seven Arts instruere en film om den sorte mands problemer i USA, og Norman Jewison skal for produceren David Wolper filme William Styrons roman »The Confessions of Nat Turner«, trods energiske protestnoter fra flere negerorganisationer. Og endelig skal problem-barnet Jules Dassin snart have premiere på sin første amerikanske film i næsten en snes år, også denne film om negrenes situation og udelukkende med sort rollebesætning. »Up Tights« kaldes filmen, oplyser Axel Madsen fra Hollywood og giver så ordet til Dassin:

»Det er historien om en forræder der er i revolutionær situation. Historien begynder den dag, da Martin Luther King blev myrdet, og fortællingen udspilles i Cleveland. Vi tog nogle scener der, men kom ret hurtigt tilbage (til Hollywood. Red.). Modstanden var for stærk i Cleveland«.

Jules Dassin benægter, at hans film er en re-make af John Fords »The Informer« (»Forræder« – 1935) og siger, at det eneste hans film har fælles med John Fords er, at begge film fortæller om en mand, der stikker en af sine medrevolutionære.

»Vi er forbi Civil Rights-problemet«, hævder Jules Dassin. »Nu er vi der, hvor det gør ondt, nu skildrer vi dramatisk de to alternativer, der eksisterer for negrene – Dr. Kings ikke-volds-princip eller Black Power-bevægelsens voldsomhed – og viser hvilken værdi, de to veje rummer for negeren af i dag«.

O'CONNELL I DANMARK

Hun er fremtidens pige, stewardesse og mor til den generation, der befinder sig i Kubricks rumskibe. Hun hedder Christa og er født i Danmark.

Sådan forklarer den amerikanske instruktør Jack O'Connell om

sin kommende film, der får titel efter hovedpersonen. Og da han pludselig finder et foto af Liv Ullman, udbryder han: »Find sådan en pige til mig, 20 år og med Liv Ullmans ansigt. Hun skal spille Christa«.

Jack O'Connell var på besøg i Danmark i november – dels for at orientere sig hos danske filmproducenter om mulighederne for at lave en dansk-amerikansk co-produktion (med O'Connell som instruktør), dels for at lede efter landskaber, der kunne inspirere ham til det videre arbejde. Det endelige manuskript skrives af Jack O'Connell og en af hans venner, en yngre amerikansk dramatikerværker ved navn Norman Wexler. »Ved min første film (Greenwich Village Story – 1963) gjorde jeg den fejl at skrive manuskriptet alene«, fortæller Jack O'Connell. »Den fejl begår jeg ikke mere«.

Han har mange projekter. 17 ialt findes der, regner han lynhurtigt ud. Et af projekterne er en film om Korea-krigen, men han ved, den aldrig bliver til noget. »Jeg ville aldrig få lov til at lave den film. Jeg ville kun få lov til at lave deres (amerikanernes) version af Korea-krigen«.

Et andet emne, der optager ham, er negrenes situation i USA i dag. »Jeg ville gerne lave film om det, men ingen hvid kan gøre det. Punktum«.

I stedet koncentrerer Jack O'Connell sig om »Christa«, der berører de tre ting, der ifølge O'Connell er de mest væsentlige i verden for øjeblikket – P-pillen, de forskellige bevidsthedsudvidende præparater og den seksuelle frigørelse, som han mener at have fundet den i Danmark, ikke i f. eks. Sverige, hvor han synes kvinderne er for bevidste, for ambitiøse på kønnets vegne. I Danmark tager pigerne mere afslappet på problemerne, mener Jack O'Connell og er overbevist om, at kun i Danmark kan hans vision af fremtidens kvinde findes. Til februar kommer han tilbage for at finde hende. P. C.